

Konfrontacje Artystyczne Dzieci i Młodzieży 2023

Konkursy

Turniej Jednego Wiersza

Promocja Talentów

Obraz Mojej Warszawy

Muzyka i obraz

prace nagrodzone i wyróżnione

Od lektury do twórczości własnej

Pisanie wierszy pozostaje zwykle krótkotrwałym epizodem młodości. Trudno oszacować, jaki procent uczniów (raczej uczennic) pozostawia nietrwały i kruchy ślad słownej (i nieraz nie dającej się wysławić) wrażliwości estetycznej. A potem przychodzi proza życia, selekcja wrażliwości na słowo poetyckie.

Ale nawet przy pobieżnej obserwacji tekstów nadsyłanych na nasze konkursy poetyckie można poczynić pewne spostrzeżenia: sztuka pisania wierszy rodzi się z lektury, gdy oto jakaś estetyczna wrażliwość spokrewni się z erudycją wyrastającą z czytania, właśnie z lektury poetów dawnych i bliższych naszym czasom. Czyli: wrażliwość i sztuka, czyli talent i sztuka. A sztuka to także i przede wszystkim rzecz wyuczona, podpatrzona u innych – u mistrzów, u autorytetów – to także – nie bójmy się tego określenia – sztuka naśladowania. Najwięksi poeci zaczęli od imitacji swoich poprzedników. Nawet jeśli się im przeciwstawiali, to przecież nie mogli – w geście polemiki lub odrzucenia – nie brać pod uwagę kontekstu tradycji.

I w naszych wyróżnionych w konkursie wierszach rozpoznajemy znakomite opanowanie sztuki sonetu, słyszymy echo średniowiecznej lamentacji czy przetworzony mit o Orfeuszu. Czyli talent – wartość wrodzona przetwarza doświadczenie wydobyte z lektur. Tak oto rodzą się młodzińczy klasycyzm i parnasizm. I dopowiedzmy: rodzą się z własnych osobistych wtajemniczeń i lektur. Osobistych, bo szkoła wyjątkowo nie sprzyja poezji. Najlepsza część polskiej literatury, znana na świecie polska poezja ostała praktycznie wyrugowana ze szkoły. Nawet analizę wiersza wyrzucono z egzaminu maturalnego. Pozostaje pisanie rozprawek – prawdziwa sztuka szkolnej hipokryzji, nieautentyczności i totalnej instrumentalizacji literatury. A przecież literatura żywi się własną substancją i daje nam więcej aniżeli możemy się spodziewać. Utylitaryzm poezji polega na tym, że zrywa z wszelkim utylitaryzmem i wyznacza najwyższy stopień autentyczności i subtelności estetycznej, wykraczający poza schematy i ograniczenia, jakie niesie życie.

Dlatego wielkie uznanie dla młodych poetów, którzy tak myślą i czują! Niech pozostaną artystami, nawet gdy złamią pióra, niech pozostaną nimi w lekturach swoich ulubionych poetów i odnajdują tam siebie.

Szpilki

„Zawiodłem się na tobie”

Szpilki

Boleśnie wbijają jej się w skórę
Jakby była zwykłą korkową tablicą
A wraz z nimi słowa
Których nigdy nie zapomni
Po których zostaną z niej same rany

„Sama jesteś sobie winna”

Stoi pośrodku świata

Naga

Ale nie ma czego się wstydzić
Bo karteczki przypięte szpilkami
Zasłaniają całe jej ciało

„Dlaczego po prostu nie możesz być taka jak..?”

A karteczki furkoczą na wietrze
Który chyba sprawdza, czy ktoś pod nimi jeszcze jest

„Przecież sama dobrze wiesz, że nie dasz rady”

Kiedyś przypominały o wizycie u dentysty za dwa tygodnie o osiemnastej
Albo o wymianie opon na zimowe
I dokupieniu sosu winegret, bo ten, który stał w lodówce, dawno się przetermino-
wał

„To wszystko twoja wina”

Wśród tych przypiętych do skóry te się jednak nie zmieściły

„Żałuję, że cię urodziłam”

„Żałuję, że cię poznałam”

„Żałuję, że zmarnowałam z tobą tyle czasu”

Szpilki

Przebiją karteczki, skórę, serce, mózg
Ale ona nie krwawi
Ona słucha

„Wstydzę się ciebie”

Świat miał do powiedzenia znacznie więcej
Ale ona w końcu skończyła się
Jako miejsce
Osoba
Tablica...
„Nigdy cię nie kochałem, ciebie się nie da kochać”

Zniknęła pod suknią raniących słów
Które zostały wbite w nią wraz ze szpilkami

„To koniec. Pogódź się z tym w końcu”

Zimne ciało zaczyna bezgłośnie krwawić

Magdalena Lis

XXVII Liceum Ogólnokształcące

im. Tadeusza Czackiego w Warszawie

I Nagroda – Wiosna 2023

Chabry

Chabrowy wianek upleciony
zręcznymi żyłastymi dłońmi o cienkiej skórze

Takie wianki babcia plotła już
sześćdziesiąt lat temu
dla samej siebie
lub swojej siostry

Świeżo zerwane kwiaty pachniały
letnimi wieczorami
gdy pomagało się dziadkowi podlewać ogród
a zapach wilgotnej trawy mieszał się
z zapachem powietrza wysuszonego skrzydłami owadów

Trudno o polne kwiaty
w zadbanym ogrodzie
a jednak tam właśnie je zebrałam
i stały się one atrybutem tego dnia
którego nie znajdę już w żadnym kalendarzu
ani na żadnej fotografii

Co roku w czerwcu widzę je
po raz pierwszy w życiu
mimo że
codziennie śpię z głową w chabrach

z czego zdałam sobie sprawę
wywieszając poszewkę od poduszki

Weronika Pastwa

*XL Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi
im. Stefana Żeromskiego w Warszawie
II Nagroda – Wiosna 2023*

Podzwonne

Za gładkość stylu wyklęci,
Za erudycję skazani,
Idą klasyczni poeci
Na swe wygnanie – w niepamięć,
Nucący sobie a Muzom
„Clamavimus de profundis...”,
Chcąc jeszcze przypomnieć się ludziom
I jeszcze zmarłych obudzić.

w
świecie co
już nie śpiewa lecz
mówi ludzkim
głosem i jest
wolny w zasadzie od
zasad i ładny w
ładzie bez-
ładu jeszcze chcą
być za
i za-
-pamiętani

Tymczasem ich własna sztuka
Jest lotem ptaków po niebie,
Harmonia na fałsz jest głucha,
A sława – na samą siebie.
Pragnący kropli pamięci
Pić zapomnienie się godzą,
Nie chcąc się zmieniać – poeci
Klasyczni z pięknem uchodzą.

Helena Wagner

*XIV Liceum Ogólnokształcące
im. Stanisława Staszica w Warszawie
III Nagroda – Wiosna 2023*

Tego wiersza miało nie być

Tego wiersza miało nie być,
Tak jak słońca, kwiatów, wiosny,
Żadnych nadmiarowych przeżyć
Słów swobodnych i radosnych

Tego wiersza miało nie być,
Ulecieć miało natchnienie,
Po co zbędne treści mnożyć,
Cóż warte złudne marzenie.

Tego wiersza miało nie być,
Jutro szkoła i kartkówka,
Trzeba do niej się pouczyć,
Ta poezja to wymówka!

Tego wiersza miało nie być,
Myśli spokoju nie dają,
Chyba muszę się z nim zmierzyć,
Słowa dłużej nie czekają.

Tego wiersza miało nie być,
Lecz nadciąga rymów sfera,
Strofy zaczynają tańczyć,
Rytm wyznacza anafora.

Tego wiersza miało nie być,
A powstała pieśń radosna,
Najwidoczniej musiał przybyć,
Tak jak słońce, kwiaty, wiosna.

Róża Missala

*Niepubliczna Szkoła Podstawowa nr 61
PRO FUTURO w Warszawie
Wyróżnienie – Wiosna 2023*

Nie do zatrzymania

Nieubłagalnie toczący się czas,
Płynący przez przestworza
Krain, morz, dróg i miejsc,
Dawno zastawionych w otchłach
Bezlicznej sfery flory.
Niezdolny do zatrzymania.

Nieustępliwie przemijający czas,
Widoczny na zegarze.
Małymi krokami wyłania swe zwanie,
Ujawniając niewidoczny dotąd
Epizod tworzącej się historii.
Niezdolny do zatrzymania.

Natarczywie dopominający się czas,
Przypominający nam
Jednotrwale daty przeżyć,
Ukazane w swojej przestronnej postaci
Okoliczności, zależących od planety.
Niezdolny do zatrzymania.

Uporczywie upierający się czas,
Pilnujący zagorzale
Ostatnich przeblysków światła,
Zbliżających się ku naszym ciałom.
Zdarzeń, czekających na finalną chwilę.
Niezdolny do zatrzymania.

Jan Skłodowski

Prywatna Szkoła Podstawowa nr 41

„Edu Bene” w Warszawie

Wyróżnienie – Wiosna 2023

Portret w śniegu i słońcu

Mój cień leży na śniegu.
Widząc to zatrzymuję się w biegu.
Przyglądam się czarnej postaci,
Która z każdą chwilą wyrazistość traci.
Podnoszę oczy do góry,
Słońce zasłoniły chmury.
Odebrały mi mój cień.
Zniknął, rozpułnął się w biały dzień!
Czekam, aż cień powróci.
Niby mnie to bawi, niby smuci.
W końcu chmury się rozstąpiły
I cień mi mój zwróciły.

Agata Mering

Szkoła Podstawowa nr 28

Sióstr Felicjanek w Warszawie

Finał – Wiosna 2023

Jaka Mama, Taka Ja...?

Gdy byłam noworodkiem,
potrzebowałam mamy, jak powietrza.
Jej ciepło, zapach, bicie serca –
to był sens mojego istnienia.
Przecież jeszcze przed chwilą
byłyśmy jednością.

Z czasem poznawałam świat
i szukałam siebie:
moje ruchy, czyny, głos –
to już nie była mama.
Choć ludzie mówili,
że mam jej oczy i uśmiech –
to już byłam ja.

Kiedy miałam kilka lat,
chciałam zacząć być sobą,
zrobić coś po swojemu.
Jednak, gdy pytano mnie,
kim będę w przyszłości,
chciałam być jak mama:

mądra, pomocna, zaradna.
Nie wyobrażałam sobie siebie innej,
kiedy dorosnę.

Dziś mam trzynaście lat
i nie wyobrażam sobie siebie w ogóle.
Nie wiem, jaka będę.
Nie wiem, jaka chcę być.
Nie wiem nawet, jaka jestem.
Czy jestem, jak mama,
kiedy miała tyle lat, co ja dziś?

Zastanawia mnie,
co przyniesie przyszłość:
czy znajdę kogoś innego,
kto stanie się dla mnie wzorem?
Czy pozostanie nim mama?
A może przyjdzie czas,
kiedy zrozumie, kim jestem,
odnajdę swoje „ja”?
I może to ja stanę się dla kogoś wzorem...?

Dominika Piotrowska

*Szkoła Podstawowa nr 380
im. Jana Pawła II w Warszawie
Wyróżnienie – Wiosna 2023*

Trudno

Trudno
Mieć milion emocji
Nadmierne odczucia
Schowane głęboko
W czeluściach
Czy to normalne że trudno?
Choć młodzi
Otwarte umysły mieliśmy
Zamknięte zostały
Zburzonym poczuciem normalności
Relacjami budowanymi na ekranach
Pandemicznej rzeczywistości
I gdy wiosna miała wyremontować uczucia
Znów
Zostały zbombardowane
I legły w gruzach
Bo wojna niby daleko
A jednak wśród nas, w szkolnych ławkach
Czy wolno nam płakać w ciepłym łóżku?
Próbujemy walczyć
Własnymi słowami
Niektórzy milczeniem
Nie do końca zrozumiani
Trudno

Franciszek Józwik

Szkoła Podstawowa nr 133

im. Stefana Czarnieckiego w Warszawie

Finał – Wiosna 2023

A na nas już pora

Państwo Szalej i Szalotka
W sezon ogórkowy
Dość nieświeżo żartowali
Z roślin sezonowych

Ożenili groch z kapustą
Wpuścili w maliny
Koper aby poczuł miętę
Do soku z cytryny

Nakazali poubierać
Ziemniaki w mundurki
Ni to z gruszki ni z pietruszki
Kurom dali kurki

Wyprawili wielką fetę
Dla oliwek greckich
Oskrobali rzepom rzepki
Kapuście do beczki

Kiedy rozebrali marchew
Prawie do rosołu
Seler który był burakiem
Nie zniósł już terroru

„Jeszcze jeden żarcik słowny
Z warzyw i owoców
Zadamy tęgiego bobu
Nie proście pomocy”

Państwo Szalej i Szalotka
Nie chcąc oddać pola
Kłaniając się w pas wyrzekli
„Ananas już pora”

Antek Głaszczka

*Szkoła Podstawowa nr 168
im. Czesława Niemena w Warszawie
Finał – Wiosna 2023*

Niewystarczająca

Bądź pilna i uważna,
Bądź systematyczna, uporządkowana i staranna

A chciałabym usłyszeć: bądź wolna i szczęśliwa
Bądź niebanalna, nieidealna i prawdziwa

Mamę wciąż mój brak przygotowania do egzaminu boli,
A kogo obchodzi, że w końcu nauczyłam się robić ołlie

Kartkówki, sprawdziany, lektury i egzaminy
W kalendarzu wciąż pojawiają się nowe terminy

Dlaczego brakuje w nim czasu na moje marzenia
Na wolne chwile nicnierobienia

Mnóstwo na mój temat jest przekonań
Wynikają one tylko z moich dokonań

Dorośli tak często patrzą na oceny i spóźnienia
Tak rzadko pytają o smutki, radości i powody zwątpienia

Jak nie stracić z oczu swoich racji
Jak odnaleźć się w gąszczu relacji

Słuchać siebie, sobie wierzyć
Zamiast z cudzymi oczekiwaniami się mierzyć

Emilia Manikowska

*Szkoła Podstawowa nr 96
im. Ireny Kosmowskiej w Warszawie
Finał – Wiosna 2023*

Nasza rzeczywistość

Słyszysz?

Co?

Trzepotanie skrzydeł motyla

I śpiew ptaków

Nie...

Słyszę głośny odgłos karetki

Pisk opon samochodów

I skoczną muzykę z kawiarni

Czujesz?

Co?

Woń lasów po deszczu

I kwiatów rozkwitających na wiosnę

Nie...

Czuję zapach spalin

Palonego niedawno papierosa

I smogu nad miastem

Widzisz?

Co?

Te piękne lasy w oddali

A w nich sarny, dziki i łosie

Nie...

Widzę chmury dymu

Coraz to nowe budynki

I ludzi idących w pośpiechu

Zatrzymaj się,

Usłysz,

Poczuj,

I zobacz

Ten życia smak

Ten świata dar

Emilia Krasnodębska

Prywatna Szkoła Podstawowa nr 92 w Warszawie

Finał – Wiosna 2023

metro

codziennie rano
wybieram motyw
katabazy

na wpół martwa
dołączam do tłumu
na łakach asfodelowych
charon w żółtej kamizelce
wyciąga z wagonu
śpiących bezdomnych
widzę Syzyfa
idącego w górę po ruchomych schodach
jadących w dół
chwiejący się tental
bezszykownie próbuje dosięgnąć
uchwyty w zapchanym wagonie
gdzieś pomiędzy powierzchnią a peronem
siedzi zamyślony Orfeusz
w wersji z gitarą i jednym zębem
dusze na gapę
uciekają przed postawnym cerberem
jego pieszczącą maszyną
zimą erynie dorzucają do pieca
a latem popularna jest tortura
przeziębienia klimatyzacją

słyszę jak kora cicho ze mnie drwi
ja nie muszę zjeść granatu
by wrócić tu jutro
i każdego innego dnia roku

Liliana Stanek

XXVII Liceum Ogólnokształcące

im. Tadeusza Czackiego w Warszawie

Finał – Wiosna 2023

Pewnym krokiem

Własne wartości, marzenia, idee
Takie proste, a jednak...
Zmierzaj własnym krokiem, do celu...
Znajdź swoje miejsce na ziemi...

Tylko jak, którądy?
Mimo czego i za jaką cenę?
Czy większą od tej, gdy wbrew sobie
W cichej rozpaczy istnienie

Wiersz inspirowany filmem „Stowarzyszenie Umarłych Poetów”

Krystian Krasnodębski

*Prywatna Szkoła Podstawowa nr 92 w Warszawie
Finał – Wiosna 2023*

Ogrodnik

Pustka nie boli
Zostawiona w sercu,
Nie umie nic zrobić
Prócz bycia na miejscu
Deszcz wybija szybę
Krople biją w ziemię
Zaschniętej lży szlakiem
Podlewają glebę

Oliwia Kiljan

*LI Liceum Ogólnokształcące
im. Tadeusza Kościuszki w Warszawie
Finał – Wiosna 2023*

Ósmoklasista

Już nie dziecko, jeszcze nie dorosły,
Dokąd idziesz, czy plan twój jest wzniosły?
Wśród przyjaciół, których czas jest pożegnać,
W średniej szkole nową rolę odegrać.

Wolontariat, konkursy, egzamin,
Życie fraszka, tułaczka, Latarnik.
Serce plany, marzenia podaje,
Lecz kalendarz dziś karty rozdaje.

Tam Mickiewicz, Słowacki i Norwid,
A my w domu zamknięci, znów Covid.
Patrzę w niebo, jutruzenka nie wschodzi,
W trudnych czasach żyjemy my młodzi.

Traktowani przez życie mój Boże
Raz jak dziady, raz jak Mały Księżę.
Znów idziemy do szkoły ospale,
Jak kamienie rzucone niedbale.

Jakub Jakubowski

*Szkoła Podstawowa nr 353
im. Wielkich Odkrywców w Warszawie
Finał – Wiosna 2023*

Wiara

Ze wszystkich zajawek ta była pierwsza:
wziąć udział w Turnieju Jednego Wiersza.
Więc stoję przed Wami
z moimi rymami,
wierząc, że puenta nie jest najważniejsza.

Bruno Stangret

*Szkoła Podstawowa nr 70 z Oddziałami Integracyjnymi
im. Bohaterów Monte Cassino w Warszawie
Finał – Wiosna 2023*

Konwój wiezie Śmierć

Konwój wiezie Śmierć
Daleko, głęboko
By nie mogła się przejrzyć
W gorzkich oczach ofiar
By nie mogła wzrokiem
Sięgnąć żadnych luster
Choć niektórzy wierzą
Że patrzy w nie z dumą
By nie mogli jej dosięgnąć
Ci co Śmierć potrafią zabić
By pod najdalszą górą
Na dnie najgłębszego jeziora
Pod najwyższym śniegiem
Mogła przeczekać rzeź
Którą sama wywołała
Konwój wiezie Śmierć

Łucja Rzezak

*XXVII Liceum Ogólnokształcące
im. Tadeusza Czackiego w Warszawie
Wyróżnienie – Wiosna 2022*

Przeobrażenia myśli

Mętlik mam w głowie.
Mitrężę.
Snuję
długie rozmowy o tym, co czuję,
których żałuję.
Po chwili
zmyślam.
Marudzę.
Narzekam na nic.
Na wszystko,
co smutne,
co dręczy w ciszy
i kłuje w brzuch.
Trudno oddychać.

Słucha mnie cierpliwie

moja siostra.
Otula mnie.
Jej myśli nie słyszę,
ale czuję.

Choroba,
Śmierć:
nadchodząca,
odbierająca,
kradnąca wszystko najważniejsze.
Zostawiająca powiększającą się dziurę
nie do wypełnienia...

Pamięć zmarłego niewspomniana,
w obliczu śmierci niewypowiedziana.
Dręczące zapomnienie,
o którym chcę zapomnieć.
Wiem już - niezgoda na niepamięć
ocala z niebytu.

Błądę po myślach ciemnych,
ale obok mnie
rzeczywiste uśmiechy.
Zapach domu.
Rodzinna dłoń głaszcze moje włosy.
Złe myśli ulatują.
Razem
rozjaśnia się
poczucie dnia dobrze spędzonego.

Żyję. Jestem. Kocham.

Sophie MacRae

*Spółeczna Szkoła Podstawowa nr 14
im. Dzieci Zjednoczonej Europy STO
Finał – Wiosna 2023*

Unik

Popraw dywan i wyrzuć pomazane kredkami atrapy śmieci.
Połam grafit w ołówku na starym od soli mokrym zeszyście
i otwieraj okna o świcie, by strony nie blakły w lecie.
Znajdź dawne pluszaki
I jeśli chcesz
pozbaw głów szyte 10 lat temu żyrafy.
Tylko nie ruszaj szafy.
Zajrzyj we wnętrzności, zedrzyj ubrania i zabierz wieszaki.
Tylko proszę
nie przesuwaj szafy.
Potnij więc zdjęcia
zbij pełne niegdyś do połowy
a teraz przegniłe
szklanki.
Lecz po raz ostatni błagam: Nie ruszaj szafy.
Nie pchaj skrzypiących zawiasów i robaczywych desek.
Nie odrywaj kołami farby od ściany starej
i nie szukaj za nią pożółkłych na marginesie notatek.
Otworzę dla ciebie kłódkę, co na oknie ciąży
Wyrwę i światła do ściany przykute
I wyłowię spod łóżka zakurzony, z plastiku, dawno zatopiony statek.
Wystarczy, że nie ruszysz szafy.
Czy słuchasz mnie jeszcze?
Czy spojrzysz gdzie indziej, niż w tego mebla przeklętego stronę?
Czemu patrzę w lustro czarną płachtą zasłonięte
przez które sam tonę
jak nurek bez tlenu w głębi rafy?
Przecież miałem nie ruszać szafy.

Franciszek Pyryt

*XXVII Liceum Ogólnokształcące
im. Tadeusza Czackiego w Warszawie
Finał – Wiosna 2023*

Maria Kacperska, 9 lat, Ognisko Pracy Pozaszkolnej nr 175, Nagroda

Maja Markowska, 10 lat, Ognisko Pracy Pozaszkolnej nr 175, Nagroda

Judyta Majer, 10 lat, Szkoła Podstawowa nr 336, Nagroda

Franiciszek Kubat, 10 lat, Szkoła Podstaowa nr 373, Wyróżnienie

Alicja Cichocka, 18 lat, XXXIII Liceum
Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika,
Wyróżnienie

Liliana Gola, 12 lat,
Szkoła Podstawowa nr 50, Wyróżnienie

Milana Kondratovich, 11 lat, Ognisko Pracy Pozaszkolnej nr 175

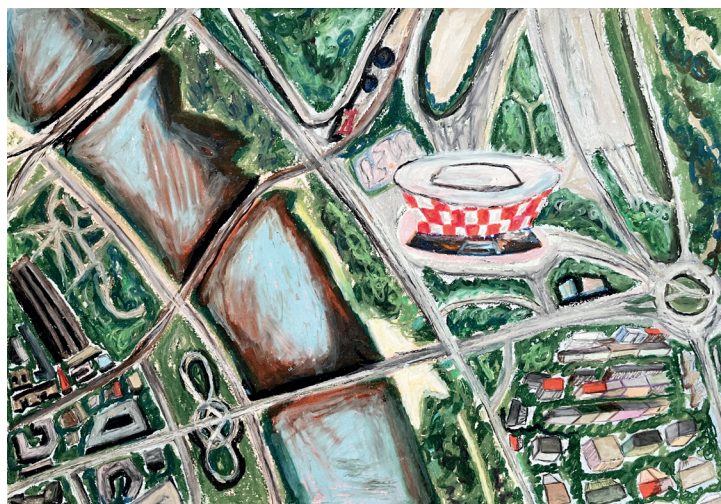
Henryk Kania, 8 lat, *Moja Warszawa – Chomiczówka*,
Szkoła Podstawowa nr 80, Nagroda

Zofia Szajdziuk, 8 lat, *Moja Warszawa – palma*,
Szkoła Podstawowa nr 351, Nagroda

Maksym Stabrov, 13 lat, *Warszawa – Stare Miasto*,
Szkoła Podstawowa nr 236, Nagroda

Lena Raclawska, 17 lat, *Kadr na Warszawę*,
Niepubliczne Liceum Sztuk Plastycznych Cosinus, Nagroda

Kalina Sokół, 13 lat, *Zimowe Stare Miasto*,
Prywatna Szkoła Podstawowa Akademii
International, Wyróżnienie

Zofia Żurawska, 12 lat, *Warszawska noc*,
Wawerskie Centrum Kultury - Filia Zastów,
Wyróżnienie

Liliana Rolicz, 13 lat, *Jesienny powiew*,
Ognisko Pracy Pozaszkolnej nr 175,
Wyróżnienie

Apolonia Badowska, 8 lat,
Miasto z lotu ptaka,
III Ogród Jordanowski, Wyróżnienie

Aylin Novruzova, 10 lat, *Stare Miasto
z Syrenką*, Młodzieżowy Dom Kultury
nr 8, Wyróżnienie

Piotr Markiewicz, 9 lat, *Taniec żurawi*,
Szkoła Podstawowa z Oddziałami
Integracyjnymi nr 82, Nagroda

Zofia Szajdziuk, 8 lat, *Piosenka z różą*,
Szkoła Podstawowa nr 351, Nagroda

Zofia Leliwa-Malińska, 12 lat, *Muzyka w ogródku u Babci*,
Szkoła Podstawowa nr 375, Nagroda

Mikela Fundichely-Rychta, 13 lat,
Ostatni promień lata, Szkoła
Podstawowa nr 369, Wyróżnienie

Katarzyna Stoczowska, 15 lat,
Bad Liar – ilustracja, Dom Kultury
Stokłosy, Wyróżnienie

Anke Dongak, 13 lat, *Melodie kwiatów
na łące*, Prywatna Szkoła Podstawowa
Academy International, Wyróżnienie

Alexandra Langa, 11 lat, *Nad Wisłą*, Zespół Szkół nr 17, Wyróżnienie

Dusza z ciała wyleciała

Trafiwszy na pole
gdzie nie przyszedł -
Piotr

I nikt w ogóle
I się samemu zostało
wśród zielonych łąk
I gdzie nikt nie dowiedzie

Gdzie bez ojca i syna
może bez matki i córki
składa się ręce
wzdłuż tułowia
w geście rezygnacji

Gdzie składa się ręce
w geście obrony
by spomiędzy palców
patrzeć na słońce
sączące spod chmur

w geście
by przez szczeliny zobaczyć

zobaczyć gwiazdy
w łunie błędnej
w nadziei że żyją

w nadziei
w świecie zielonych manowców
i pustych łąk
uczysz się alfabetu
by nieme hymny
lamenty
i skargi
wyśpiewać

12.04.2023

Lena Korycka

*VII Liceum Ogólnokształcące
im. Juliusza Słowackiego w Warszawie
I Nagroda – Jesień 2023*

O Orfeuszu

Idzie ścieżką z nadzieją. Bieleją mu knykie
Gdy mocniej chwyta swej liry. Niegdyś wyprostowany
Król Tracji uczy się chodzić po zdradliwych schodkach
Prowadzących do Hadesu.

Chciałby milczeć. Każą mu wyśpiewać ból, który czuje.
Dopiero wtedy uwierzą, że ktoś potrafi tragicznie kochać
I dalej walczyć. Lecz on nie śpiewa o tragizmie
Tylko o jej pięknych, lśniących spod rzęs oczach.

Gdy Erynie płaczą nad jego losem, Hades podejmuje decyzję
Niewzruszony i wielki, w cyrkonowej jamie na tronie
Przyzwala na odejście Eurydyki, niejako współczując
Śmiertelnikowi. Zacierpi.

Szli, Orfeusz, Hermes i ona. Jednak nic nie poczuł
żadnego cienia, ciepła nimfy za sobą. Szedł wolniej.
Nie słyszał kroków innych niż swoich czy boga.
Może zatonęły w jękach tysięcy cierpiących dusz koło nich?

Eurydyka nie jęczała. Eurydyka zawsze z uśmiechem
Bezgłośnie kochała go, perfekcja jej właśnie w tym tkwiła.
Eurydyka nie jęczała, a jednak teraz chciał, by chociaż raz
Zapłakała.

Zawołała, zaryczała, parsknęła, oznajmiła, że jest i będzie.
On tego nie wie i jest przerażony. Władca jest bez niej
Nikim. W dniu jej śmierci chciał skoczyć z klifu.
Zapił się, łkając do znajomej wierzby na polanie.

W końcu zerka, a tam nie ma Eurydyki. Koło posłańca bogów
Stoi kobieta, której nie zna. W półciemności widzi inną
Szczękę, szarą skórę, pusty wzrok, który zdaje się nie
Dostrzega samego Orfeusza.

„To nie ona!” wykrzykuje, z kwasem w gardle i złością.
Hermes kręci głową, zrezygnowanie chwyta kobietę za
Ramie i zaczynają wracać. Nie odwracając się, mówi:
„Eurydyka rozpoznała swój los jako nieistnienie”

Orfeusz jest na powierzchni. Trzęsąc się wchodzi
po schodkach, mamrocze pod nosem imię ukochanej.
Chyba oszalał. Nie pamięta, czy krzyczał do kobiety, by
Z nim wróciła czy poddał się, cicho śmiejąc.

Ciska lirę o trawę. Błaga bogów o litość, wydzierając
Płuca ze ich miejsca, krzycząc na niebiańskich w szale.
Obiecuje im wszystko, ciało, talent, życie i duszę
Gdy nie odpowiadają, Orfeusz wraca na klif.

Karina Głozak

CV Liceum Ogólnokształcące

im. Zbigniewa Herberta w Warszawie

II Nagroda – Jesień 2023

snajperka słowa

ładuję broń
zakładam kamuflaż
idę
wchodzę na wzgórze
czekam
układam słowa w niebezpieczne frazy
wypatruję
sprawdzam dystans (społeczny) i wiatr (historii)
celuję
wstrzymuję oddech

dobre słowa mogą rozpalić serca i umysły
złe słowa mogą rozpalić wygasłe krematoria
dobre słowa mogą uskrzydlić
złe słowa mogą zabić

czy moje słowa są wystarczająco dobre?
czy właściwie ułożyłam wersy?
a jeśli rozwieją się na wietrze?
odbiją od muru niezrozumienia?

byłe trafić za pierwszym razem
w serce, umysł, duszę
zaskoczyć
obezwładnić
wstrząsnąć
rozpalić
niech wiersz poniesie śmierć obojętności!

otrząsam się z obaw
pada pierwsze słowo
czy dotrze przed ołowianą kulą?

Róża Missala

*Niepubliczna Szkoła Podstawowa nr 61
PRO FUTURO w Warszawie
III Nagroda – Jesień 2023*

Łabędzi śpiew

Jak mocno pachną kwiaty, gdy wieczór zapada,
Kiedy je noc ponagla d splety daniny
W kolorach i płonące zdmuchuje jaśminy,
By w gwiezdną biel ich płatków przyoblec się sama.

Jak mocno pachną kwiaty, gdy słońce zachodzi
I żółć swego zachodu rozkłada na ziemi,
Jak mocno pachną róże, pachną chryzantemy,
Jesienią wpół-umarłą, gdy się zima rodzi.

Ten kwiat, co w zapach duszę południa zaklina,
Aby nią oczarować otchłań snu wiecznego
(Bo czymże jest dla kwiatu noc wielogodzinna,

Jak nie namiastką śmierci?) u kresu swojego
Chce jeszcze swe kolory przywiązać do świata –
- Jak człowiek tuż przed śmiercią - swój zapach zostawia.

Helena Wagner

XIV Liceum Ogólnokształcące

im. Stanisława Staszica w Warszawie

Wyróżnienie – Jesień 2023

Droga Kate

Świat nie kończy się przez drobnostki
Podnoszę cię z ziemi za ręce
Otrzeputę z pyłu rozpędzonych wydarzeń
Z delikatną czułością
Jakbyś była moją siostrą
„Będzie dobrze” brzmi śmiesznie w takim momencie
Zbyt lekko wyfrunęło z moich ust
Opadło na ciebie jak mosiężny kocyk
Zbyt ciężki byś go udźwignęła
Kate wybaczam ci
Te wszystkie niezłapane piłki
Te nieodkrzyknięte przekleństwa
Wiem, że nie mogłaś
Tak samo jak ja teraz nie mogę
Tych dwóch banalnych słów nie wypowiadać
I przestać cię zapewniać, że
Naprawdę będzie dobrze
Kate
Przytulam cię czule jakbyś była moją siostrą
A przecież jesteś mną
Kate
Świat nie kończy się przez drobnostki
Świat nigdy się nie skończy

Julia Sosna

*VIII Liceum Ogólnokształcące
im. Króla Władysława IV w Warszawie
Wyróżnienie – Jesień 2023*

Drzewo Żywota

Jestem jak jabłoń
Zakorzeniona głęboko w grzechu
Jestem jak jabłoń, którą oplatają węże
Jestem jak jabłoń która daje ci cień
Schroń się pod moimi gałęziami
Odpocznij w cieniu mojego ogromu
Jestem jabłonią w sadzie
Słodkie owoce
Rozłożyste gałęzie
Plątanina korzeni
Pode mną piszą wiersze
Spotykają się kochankowie
Mordują i gwałcą ludzie w rozpacz
Na mnie zawisają jako skorupa życia
Jestem niemyym świadkiem
Szumią liście-
Krzyczy dusza
Słyszysz mnie?
Odpocznij w moim cieniu
Opowiem Ci historię
Moją historię
Gdy Adam i Ewa
Zasiali mnie na Ziemi niczyjej
Ziemi każdego
Karmili nadzieją, wiarą i miłością
Podlewali mnie swymi marzeniami
To ode mnie się zaczęło
Owoce słodkie jak ich historie
A w sercu zazdrość rozprzestrzeniła się jak zgnilizna
Jestem jak jabłoń
Mam lat nieskończoność
Wciąż trwam
Jako niemy świadek
Życia

Martyna Mierzejewska

*LXXV Liceum Ogólnokształcące
im. Jana III Sobieskiego w Warszawie
Wyróżnienie – Jesień 2023*

Bez chwili wytchnienia

Jeśli mnie spytasz, większości dni nie mogę spać.
Cierpię na inny rodzaj samotności.
Mimo lata, aperolu, imprez ze smooth jazzem,
w ambiancie lata, moje uszy, już oswojone przez słuchawki zamykają się na szyfr.

Czekałem dwie dekady
zaprowadził mnie tu każdy ślad
zaasfaltowanych już,
w pamięci zaległych terenów zielonych.

„Przebudowa Warszawy Zachodniej potrwa do 2024 r., za utrudnienia przepraszamy”.
Niektóre z ptaków z dzieciństwa nie przetrwały urbanizacji,
tak ciężko próbowały siadać wtopione w roztopiony słońcem bruk.

Mimo to nie będę wspominał tych ptaków, nie kiedy mój zamglony łeb boli, a ja
jestem
nękany przez smutek, zielony koliber, z wakacji we Włoszech, uciekające wspomnienie,
który pożera mnie żywcem swoim żądającym dziobem.
Nie, kiedy chaos migrujących ptaków nieznanych mi dotąd rozpościera moje
myśli na
wszystkie kierunki tego świata.

Budzę się po drobnym czasie a seks jest dostępny jak towar na półkach.
Aktualizacje statusów przeskoczyły z: „wszyscy jesteśmy połączeni”,
na: „jesteśmy wygnancami”, „spotkam się na one night stand” i
„status unavailable”.
Co za bullshit.

A tego lata spotykam ciebie.
Nasza zalotność jest zacięta w pruderyjnym mieście, gdzie całą generację wychowano na
strachu przed odpowiedzialnością,
wmawiano nam że emocje należy kontrolować jak psa na smyczy,
uważam na każde słowo i każdy czyn jak chirurg przy zabiegu
jak gdyby starożytne prawa przejmowania i adaptacji cech przez towarzystwo
nadal były w mocy.
Boję się, że cię zarażę.

Następnego lata moje intencje będą bardziej klarowne
jak dotąd nic nie pomogło.
Wyrzuciłem zegary,
wyrzuciłem lustra,

mieniłem sufit nad sobą,
podróże nie pomogły,
okazuje się że gdziekolwiek się wybierasz zabierasz też i siebie tego nie uniknę.
Minęło tyle czasu a ja wcale nie jestem mądrzejszy...

Ale wiem, że drzewo spada nawet gdy nikogo przy nim nie ma
i dopóki jestem w tym ciele,
chcę kreować, hibernować, budzić się i doświadczać na nowo
jako wolnej woli człowiek wolny nawet we własnej niewoli.

Adam Grefkowicz

Szkoła Policealna COSINUS w Warszawie

Wyróżnienie – Jesień 2023

Przyjaciółka Poezja

Była naiwna.
Wierzyła, że słuchawki zagłuszą wszystko dookoła, również jej własne rozważania.
Była bezmyślna.
Wierzyła, że pluszaki zostaną z nią na zawsze, zastąpią przyjaciół, o każdej porze
jej wysłuchają.
Była głupia.
Wierzyła, że książki przeniosą ją do innego świata, chciała przeżywać emocje in-
nych,
bo własne uczucia ją przytłaczały.
Była przede wszystkim niezrozumiana.
Wierzyła, że ludzie ją zaakceptują, uznają za zwyczajną, aż do momentu,
w którym zauważyła, że nikt nie ma zamiaru jej wysłuchać.
A jedyne co jej pozostało to zapisywać swoje myśli na kartkach.

Jagoda Waśko

LXXVIII Liceum Ogólnokształcące

im. Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej w Warszawie

Finał – Jesień 2023

Prośba do Anioła

Zakwitły jesienne kwiaty
Nastał szary dzień
Wiatr hulał w szuwarach
Czaple tańczyły na tafli jeziora
Lśniła srebrna tarcza księżycą
Słowo obleczone w powłokę ciała
Aniele Strózu mój
Bądź przy mnie w ciszy nocy i blasku dnia
Chroń mnie od nieszczęść
Prowadź prostymi ścieżkami
I zachowaj mnie
Od głodu, ognia i wojny
Ołowiana kula przeszła niebo
Nastała cisza...
Przecieram oczy
Słońce podkreśla błękit nieba
Zaczyna się nowy dzień

Joanna Prus

*Szkoła Podstawowa nr 157
im. Adama Mickiewicza w Warszawie
Finał – Jesień 2023*

Pamiętam

Pamiętam noce zimnem trzeźwiące
I elektryczne ciepło słów
Dymu smugi zamykające
Kopułę dusznych głów

Pamiętam huśtawki
Ich sznurki z mleka mgły wiszące
Na których wznosiły się miarowo
Eterycznej trucicielki strzępy

Pamiętam pękające drewno
Pachnące wilgocią jak źródło
Z którego spłynęła rosa
Ze spojówek wprost na stos

Pamiętam lustro wpół zmarznęte
W czerni i bieli rozlane
Raz gwiazdami oprószone jak popiołem
Potem w kryształowym żalu dnia skąpane

Pamiętam strużkę oddechu
Przerwaną dzikim krzykiem
Rozerwane od lamentu twarze
Mętniejący w ustach potok słów

Pamiętam ścieżek warkocze
Ciągące przez krainę spaloną
Dotykam wciąż sennych blizn
Co nadal złość chmurnie we mnie jątrzą

Łucja Rzezak

*XXVII Liceum Ogólnokształcące
im. Tadeusza Czackiego w Warszawie
Finał – Jesień 2023*

Filozof-ptak

Unoszą do góry duma i radość
Ptaka o skrzydłach z talentu.
Przeleciawszy się poczuł, że już ma dość.
Ile warty jest sukces w świecie pełnym zamętu?

Porzucił na chwilę Filozof-ptak
Pytania swojej natury.
Próżność go uniosła tak,
Jakby niestraszne były żadne mury.

Wiem, że uderzyć w ścianę mogę
Próżnie zwracając oczy ku górze,
Lecz pozostanie mi na drogę
Wyśniona dziura w murze.

Gdy kilka razy otrę się o mur
Furtka w nim stanie się prawdziwa.
Skrzydła uniosą w stronę chmur.
Radość długo będzie żywa.

Znowu zagłębiam się w marzenia
Szczęśliwa po drobnym sukcesie.
Mam siłę potrzebną do ich spełnienia.
W takich momentach ptakowi żyć chce się.

Agata Mering

*XIX Liceum Ogólnokształcące
im. Powstańców Warszawy w Warszawie
Finał – Jesień 2023*

Zakochana w wietrze

Siedzisz w ogrodach szkoły epikurejskiej powoli odpływając w ciemną głębię,
głębię prawd o wszechświecie nie znanych ci wcześniej, a jednak - jasnych.
Dwa jasne punkty.
Żarzące się końcówki, jak ślepia bestii.

ściskające gardło uczucie

Wokół mnie stoją drewniane mosty i wieże,
za rogiem w ciszy małego zagajnika, na skałach rosną kwiaty.
Kiedy wchodziłam po skrzypiących drewnianych schodach zobaczyłam małą
lampę,
rzucającą ciepłe światło na pokój wypełniony stosami książek.

często wracam do tego myślami, kiedy leżę na skraju klifu

Zaczęłam iść w tamtą stronę, mgła otoczyła moje ciało.
Przez okno dostrzegłam ciepłe wnętrze, znowu.
Na łące, pod drzewami rosły krzewy dzikich kwiatów
to tam wyciągałam ręce, w ciemność.

nie musisz tego zrozumieć, aby to poczuć.

Hanna Szuba

*XXVII Liceum Ogólnokształcące
im. Tadeusza Czackiego w Warszawie
Finał – Jesień 2023*

Prawda o nas

Człowiek niczym lalka.
Oczy jak guziki, a uśmiech
ze wspaniałych luksusowych nici.
Wysokiej jakości wełna na stabilne nogi,
a na nich piękny wzór kwiatów,
by świat nie był srogi.
Różowy mózg, a w środku pozytywne myśli.
Oto idealny człowiek.
Ach, jaki on piękny.

Ale spójrz do środka,
Zdejmij lalce sweter, guziki
Rozetnij mózg, otwórz brzuch.
Zrzuć ubranie gryzące, niewygodne
Reprezentujące samego istnienia trud.
Zauważ guziki czarne, jakby puste,
A za nimi skrytą nienawiść
Dostrzeż zamiast optymizmu
myśli mroczne, a zamiast serca
zimny głaz.
Haftowany wizerunek jakby sweter.

Czy to widzisz, drogi widzu?
To jest prawdziwy świat.

Barbara Kosim

*LI Liceum Ogólnokształcące
im. Tadeusza Kościuszki w Warszawie
Finał – Jesień 2023*

Fletnia

Melodia wsiąka
w ciepłą czerń nieba.
Wplątuje się pomiędzy białe
jak perły gwiazdy,
gotowe przygarnąć
nowe wspomnienie.

Nawet ognisko stroszy
swe jaskrawe pióra
na znak,
że podobają mu się
słodkie brzmienia.

Słucha też
chłostana czerwonym gorącem
dzika zgraja.
Mieszanina stóp, racic i pazurów,
Ciężki tętent kopyt
na zmianę z lekkim podskokiem.

Dumne, wieczne pnie drzew
są świadkami tej sceny
jakby objawionej we śnie.
Nie ma wczoraj, nie ma jutra.
Jest tylko jedna polanka
i beztroskie, nie do końca okrzesane
dźwięki
cudem zrodzone z trzciny
i ze wszystkiego, co żyje.

Tylko sam jeden
brzydki grajek o sercu
zaledwie w połowie ludzkim
oprócz prostej muzyki
słyszcy miękkie tchnienie,
które kiedyś należało
do pewnej rzecznej
dziewczyny.

Anna Baj

*XI Liceum Ogólnokształcące
im. Mikołaja Reja w Warszawie
Finał – Jesień 2023*

Chmury

Ach... Chmury

Ależ one mają życie!
Spokojne majestatyczne
Poruszane wiatrem
Bez zmartwień

Nie to co ludzie.
Oni ciągle w ruchu.
Próbują nadążyć
za marzeniami.

Ale te marzenia
jakieś puste, głuche,
Jakby w oddali.
Nic nie szepczą.

Ludzie patrzą
w niebo, proszą
o pieniądze, zdrowie
I szukają ukojenia.

A ja leżę sama na łące,
Patrzę w niebo, w chmury
I tak modłę się cichutko,
Żeby jutro znów je dostrzec.

Adrianna Ciasnocha

*XI Liceum Ogólnokształcące
im. Mikołaja Reja w Warszawie
Finał – Jesień 2023*

(Pisane na lekcji)

Obiecałam, więc napiszę. (no bo jakżeby inaczej)
Mimo że pomysłu nie mam, asertywności brak raczej.

Kredka się po stole toczy,
chyba złapać ją powinienam.
Podążają za nią oczy...
Kredka spadła. Jestem winna.

Ale o czym mamże pisać, kiedy wokół jest tak nudno!
Z pisaniem nie mam problemów, lecz na lekcji – to już trudno.
To jest... Mam czas, żeby pisać a tematów tu jak rzeka...
Ale temat już wybrany. Tematem jest: ponarzekać.

Tylko na co mam narzekać, skoro pomysł mam i czas?
Wena też mi towarzyszy, chociaż znika raz po raz...
O! Na wenę się obrażę i na wenę ponarzekać!
Wena jest jak dzikie zwierzę – nie przychodzi, chociaż czekam.
Woń papieru tylko zwęszy, tusz zobaczy, grafit może,
I już zmyka gdzieś w popłochu! Nic już na to nie pomoże.

Tak naprawdę lubię wenę, nigdy do niej nic nie miałam...
Ale muszę wiersz napisać. No bo przecież obiecałam...

Natasza Kondraciuk

*Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące nr 81
Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie
Finał – Jesień 2023*

Tajemnica życia

Życie jest
jak bezcelowy bieg,
niekończący się
szlak zdarzeń,
gonitwa
do niewidzialnej mety.

W biegu bez tchu,
wciąż przed siebie
tak łatwo zgubić to,
co dla nas wielkie
i zapomnieć

Że życie
To nie wyścig
A wielka podróż
I tajemnica

Szymon Puciaty

LI Liceum Ogólnokształcące

im. Tadeusza Kościuszki w Warszawie

Finał – Jesień 2023

Skorupa

Zewnętrznym okiem skleja czynniki ludzkie.
A co ze mną? Moim duchem?
Moimi myślami, poglądami?
Zanurz się we mnie,
By nasze śnieżne płachty neuronowe,
Oplotły się jak helisa.
Zapłodnij me usta słowami nie odkrytymi,
Jak książka,
Mów mym Językiem.

Julia Kowalska

*XLIV Liceum Ogólnokształcące
im. Stefana Banacha w Warszawie
Finał – Jesień 2023*

Sztuka pisania

Uczeni byliśmy „wyraz to świętość”
Gdy mówisz, mów dumnie, gdy piszesz- pisz mądrze
Piórem pouczaj, a mową wzbogacaj
Karm duszę poezją, suchą, nieszczerą....

I weź w rękę kartkę, mówią „to proste!”
Kreśl słowa zawiłe i płacz się wyrazem
Losuj literki, twórz rym za rymem
I baw się, baw frazą, i przystań na chwilę...

O byle czym pisać, czy to nie jest sztuka?
Gdy łapiesz za pióro i piszesz od serca
Słowa tak proste, tak łatwe i pewne
Krucze i zwykłe, lecz z duszy płynące

Nie zrozum mnie źle, poezja to duma
I możesz pouczać, i możesz zabawiać
W tym wszystkim rzecz jasna, nie zatrać jednego
Wyraz to sztuka, niech tym w Nas pozostanie

Martyna Brzezińska

*Zespół Szkół Poligraficznych
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie
Finał – Jesień 2023*